

تاریخچه پیدایش پول در دنیا

وسیر تحول آن در ایران

در زمانهای قدیم پیش از آنکه پول فلزی واسطه و وسیله برای معاوضه و برای معاملات واقع شود مردم سوداگری میکردند.

سوداگری بمعنای لغوی آن تبدیل جنس به جنس یا باصطلاح اهل بازار تاخت زدن است.

در اشعار هومر مکرر از سوداگردن کالاها بوسیله کاو و کوسفند یاد شده و حتی در برخی از زبانهای قدیم لغت پول همان معنی حیوانات را می داده است مثلا در زبان لاتین پول را پکونیا (Pecunia) می گفته اند و این واژه مشتق از لغت پکوش (Pecus) بمعنی گله میباشد همچنین در زبان انگلیسی لغت فی (Fee) که برای پرداخت معینی بکار میرود مشتق از فئوه (Feoh) است که باز معنی گله را میدهد و نیز در کتاب زهد و اوستا حق الزحمه پزشکان را از انواع حیوانات خانگی معین کرده بودند. بعدها که بشر در تمدن پیشرفت حاصل کرده و از دوره شبانی بدوره برزگری ارتقاء یافته و طرز زراعت را آموخته و غذای خود را از زمین کسب کرده محصولات گوناگون زمین مانند تنباکو و چای و ذرت و زیتون و غیره را بجای پول بکار برده است. مثلا در حبشه و مکزیک نمک کار پول را انجام میداده پس از طی دوره شبانی و کشاورزی و کشف فلزات، واحد ارزش تغییر یافته و فلزات برای این منظور بکار می رفته است البته بطور تحقیق نمیتوان تعیین نمود که چه فلزی اول استعمال شده و یا سیر تحول مسکوکات و فلزات تا باسروز بچه منوال بوده ولی آنچه را که میتوان حدس زد اینست که در تمام کشورها در بادی امر بک فلز معین و مشخص بکار نرفته و هر کشوری فلز جداگانه ای را مورد استعمال قرار داده است. فی المثل در آمریکای میانه سیخهای آهنین بجای پول استعمال میشده و یا در بیرمانی سرب و در چین مس رواج داشته است همچنین تاریخ نشان میدهد که تا سال ۲۶۹ پیش از میلاد مس پول رایج روم بوده اما از آن زمان بعد بیشتر کشورهای دنیا مس را توأم با سائر فلزات بعنوان پول قبول کرده اند تا اینکه در

قرون وسطی در دنیا نقره رواج پیدا کرده و تا کنون این فلز اهمیت خود را نسبتاً محفوظ داشته بطوریکه هم اکنون واحد و اساس پول پاره ای از کشور های مهم دنیا بشمار میرود .

شکی نیست که این سیر تحول و تطور در طی قرون متمادیه انجام پذیرفته و بتدریج که بشر سیر ترقی را می پیموده جنس و نوع پول هم در کشور های مختلفه مورد تحول فرار گرفته است و پیوسته بشر بفکر این بوده تا پولی را انتخاب کند که سبک وزن و سنگین قیمت و فاسد نشدن و قابل ضرب سکه و اجزاء آن متحداً القیمه در تمام دنیا متحد الشکل باشد و شناسائی آن بدون اشکال انجام بگیرد، از همین نظر بوده که نظرها متوجه فلزات شده ولی هر فلزی بدرد این کار نمیخورد مثلاً آهن قابل اکسید شدن و سرب خیلی نرم و مس کم قیمت بوده و اجزاء احجار کریمه با کل آنها تفاوت قیمت داشت و پس از قرنها تجربه ، طلا و نقره از هر حیث مناسب بنظر آمد و امروزه در تمام کشور های دنیا این دو فلز بعنوان پول در جریان می باشد و برای کشف آنها در تمام قاره های دنیا دبر زعمانی است که مجاهدات زیادی بعمل آمده و میآید .

تاریخ میگوید که در آسیای صغیر و چین و هندوستان و مصر و حبشه و یونان و آشور و بابل و غیره طلا و نقره زیادی موجود بوده که یا در خود آن کشورها استخراج میشده و یا از خارج وارد میگرددند همچنین حمل طلا از نواحی بحر احمر توسط فنیقیها در کتاب تورا ذکر شده است .
در قرن اخیر ملاحظه میشود که غالب کشور ها از نقره هم صرف نظر کرده و میکنند و واحد پول خود را منحصرأ طلا قرار میدهند و شاید بعدها کلیه ممالک دنیا این عمل را بنمایند بنحویکه طلا واحد پول دنیا بشود .

از زمانیکه دو فلز طلا و نقره مناسب برای واحد پول تشخیص داده شد بیشتر ملل دنیا در تحصیل آن فلزات در تلاش افتادند و پیوسته کوشش می نمایند با کشف معادن این دو فلز خود را افزونتر بنمایند و بالتیجه در نقاط متعددی مثل چین و مصر و حبشه و هندوستان و سایر جاها معادن پر ارزشی کشف گردید و بر اثر کشف آنها جنگهای خونینی راه افتاد .